

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN DERS ÇALIŞMA BECERİLERİNİN İNCELENMESİ

Erdal BAY*

M.Nur TUĞLUK**

Başaran GENÇDOĞAN***

Özet

Bu araştırmada, üniversite öğrencilerinin motivasyon, zaman yönetimi, sınavlara hazırlanma ve sınav kaygısının üstesinden gelebilme becerisine sahip olma durumlarının, cinsiyet, sınıf, öğretim şekli ve anabilim dalı değişkenlerine göre farklılaşp farklılaşmadığı incelenmiştir. Araştırmanın evrenini, Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi öğrencileri, örneklemini ise farklı anabilim dalları birinci ve son sınıflarında, 2002-2003 öğretim yılında öğrenim gören 773 öğrenci oluşturmuştur. Araştırmada veriler, araştırmacılar tarafından hazırlanan, beşli likert tipi 26 sorudan oluşan, anket formuyla toplanmıştır. Araştırmada elde edilen verilerin istatistiksel analizinde, %, 't' testi ve varyans analizi kullanılmıştır. Elde edilen bulgular sonucunda, cinsiyet değişkenine göre öğrenciler arasında ders çalışma becerilerine sahip olma açısından bir farklılık bulunmamıştır. Sınıf değişkenine göre de son sınıf öğrencileri lehine ($p < 0.05$) anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Öğretim şekli değişkenine göre ise zaman yönetimi boyutunda birinci öğretim öğrencileri lehine ($p < 0.05$) anlamlı farklılıklar görülmüştür. Öğrenim görülen anabilim dalları açısından da farklı anabilim dallarında öğrenim gören öğrenciler arasında ($p < 0.05$) anlamlı farklılıklar görülmüştür. Ders çalışmaları ilgili boyutlar arasında pozitif yönde anlamlı ilişkiler bulunmuştur.

Anahtar sözcükler : Ders çalışma becerisi, motivasyon, zaman yönetimi, sınavlara hazırlanma

Absract

In this resarch, it was conducted to examne if there is a meaningful difference regarding the students motivation, time management, preparation for the examination and their score of examination anxiety management according to sex, classroom, education way and discipline' variables. There were 9599 students who were educated at the Faculty of Education of Atatürk University between 2002 and 2003. The sample of this study consists of 773 freshmen and senior students from different disciplines. The information about ability to study was gathered through a questionnaire, developed by resarchers, which is consists of 26 questions of the type five likert. Data were analyzed using percantage, "t" test and the analysis of variance statistical techniques. Based on this finding, among female and male students there was not any statistical difference. The

* Arş.Gör., Atatürk Üniversitesi K.K. Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, EPÖ ABD.

** Arş. Gör., Atatürk Üniversitesi K.K. Eğitim Fakültesi, İlköğretim Bölümü, Okul Öncesi ABD.

*** Yar. Doç. Dr., Atatürk Üniversitesi K.K. Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, PDR ABD.

reason for the seniors' superiority to the freshmen was the positive influence of their school. Depending on they were daytime or evening class students, the reason for the latter's better time management was that the former. The difference depending on the discipline was the different structure of each and every department.

Key Words: *The ability to study, motivation, time management, preparation for the examination*

Eğitim 6đretim s¼recinin sonunda, 6đrencilerin başarisız olması, eğitime yapılan harcamaların 6nemli bir b6l¼m¼n¼n boşa gitmesine neden olurken, 6te yanda da toplumun istediği insan g¼c¼n¼n yetişmeyeceği endişesini de kuvvetlendirmektedir. 6đrencilerin başarisızlığının yalnızca eğitim boyutu ile sınırlı kalmadığı, 6ok daha geniş etkilerinin olduğu g6r¼lmektedir. G¼n¼m¼zde de, 6đrencilerin okul başarisızlıklarının her ge6en g¼n daha da b¼y¼yen bir sorun h¼line geldiği g6r¼lmektedir. 6đrenci başarisızlıklarının altında yatan en b¼y¼k nedenlerden birinin, 6đrencilerin ders 6alışma beceri ve tutumlarındaki yetersizlik olduğu belirtilmektedir (K¼c¼kahmet, 2000).

Ders 6alışma becerileri, 6đrencinin motivasyonundan, zamanı tam ve doğru olarak kullanmasından etkilenmektedir. Motivasyon, 6đrencinin, belli bir 6đrenme durumuna ne kadar zaman harcamak isteği olarak tanımlanmaktadır. Motivasyon, okuldaki 6đrenci davranışlarının y6n¼n¼, şiddetini ve kararlılığını belirleyen en 6nemli g¼c¼ kaynaklarından biridir. Yeterince g¼d¼lenmiř bir 6đrenci, 6đrenmeye hazır h¼le gelmiş ve 6đrenme i6in zaman ayırmaya istekli demektir. 6đrencinin 6đrenme i6in ayrılan zamanı tam olarak kullanması, bu zaman 6tesinde 6alışmayı isteyip istememesi, 6alışma koşullarındaki zorluk, engellemelere karşı direnci ve başarisızlık karşısındaki yılmınlık g6stermesi de 6đrenmeyi etkileyen etmenlerdir (Fidan, 1996). 6đrencilerin okul başarıları ile ilgili yapılan bir6ok araştırmada (Mitchell ve Pietkowska, 1974; Ringness, 1965; Ugurogu ve Walberg, 1979), motivasyon ile başarı arasında pozitif bir ilişki olduğu belirlenmiştir (Akt: 6nc¼, 2000).

Her ne kadar başarı ile motivasyon arasında ilişki olsa da, başarılı olmanın yolu, zamanın t¼m¼n¼ 6ok 6alışarak ge6irmekten değil, etkili 6alışmaktan ge6mektedir. Etkili 6alışmak ise, zamanı, ama6lara ve 6nceliklere g6re programlı olarak kullanmak demektir (Baltaş, 1994). Zaman y6netimi, belli bir s¼reyi en verimli şekilde kullanmayı, zamanı kontrol etmeyi 6ng6r¼r. Herkes aynı miktarda zamana sahiptir. Bazıları aynı zaman s¼resi i6inde 6ok fazla iř ¼retirken, bazıları kararsızlık, sorumsuzluk, hedeflerin belirsizliği, erteleme, aşırıya ka6an iletişim gibi zaman tuzaklarına takılır (Efil, 2000). Zamanı verimli şekilde kullanmanın 6n şartı, 6alışma saatlerinin bir programa bağlanmasıdır (Yılmaz, 1997).

Yapılan araştırmalarda, (Agnew, Slate, Jones ve Agnew, 1993; Elliot, Godshall, Shrou ve Witty, 1990; Jones, Green, Mahan ve Slate, 1993; Jones, Slate ve Kyle, 1992; Jones vd. 1994; Jones, Slate, ve Marini, 1995; Kleijn, Van der Ploeg ve Topman, 1994; Onwuegbuzie, Slate ve Schwartz, 2001; Chung ve Yip 2002; Kaya, 1995; Atılgan, 1998; Karapınar, 2000) 6đrencilerin 6alışma alişkanlıkları ve 6alışma becerileri ile akademik başarıları arasında pozitif ilişki bulunmuştur.

Öğrenci başarılarının değerlendirilmesinde sınavlar önemli bir yere sahiptir. Sınavlara hazırlanmak ise, düzenli olarak derslere çalışmaktan, öğrenilmiş konuların tekrar edilmesinden geçmektedir (Tan, 1992). Hedl (1972), Sarason (1980), Spielberg ve Trent ve Maxwell (1980), Gençdoğan (2002) ve Hancock (2001) yaptıkları araştırmalarda, sınav kaygısının, fiziksel ve psikolojik açıdan olumsuz davranışların ortaya çıkmasına yol açtığını belirlemişlerdir. Öğrenciler, sınav kaygısının rahatsız edici fiziksel etkilerinden kaçınmak için sınav sırasında kaygılarını bastırabilirler (Rubenzer,1988).

Öğrenci başarısızlığının,sadece öğrenciyi ilgilendirmediği gibi,birçok faktörden de etkilendiği görülmektedir.Bu bağlamda,öğrencilerin başarıları üzerinde,ders çalışma becerilerinin,motivasyonun,zaman yönetiminin,sınavlara hazırlanmanın ve sınav kaygısı ile baş edebilmenin etkilerinin belirlenmesi gerekmektedir.

Problem

Bu araştırmada, öğrencilerin motivasyon, zaman yönetimi, sınavlara hazırlanma ve sınav kaygısının üstesinden gelebilme becerisine sahip olma puanlarının, cinsiyet, sınıf, öğretim şekli ve öğrenim görülen anabilim dalına göre farklılaşıp farklılaşmadığı incelenmiştir.

Alt problemler

1.Öğrencileri arasında, cinsiyet, sınıf düzeyi, öğretim şekli, öğrenim görülen anabilim dalı değişkenlerine göre, motivasyon; zaman yönetimi; sınavlara hazırlanma ve sınav kaygısıyla başa çıkabilme becerileri ve ders becerileri toplam puanları açısından bir farklılık var mıdır?

2.Ders çalışma becerileri boyutları arasında da bir ilişki var mıdır?

Yöntem

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini, 2002-2003 eğitim-öğretim yılında Atatürk Üniversitesi, Kazım Karabekir Eğitim Fakültesinde öğrenim gören 9599 öğrenci, örneklemini ise farklı anabilim dallarındaki birinci ve son sınıfta öğrenim gören 773 öğrenci oluşturmaktadır.

Tablo 1. Evren ve örneklem dağılımı

		Evren	Örneklem	%
		n	n	
Bölüm	Okul öncesi	437	97	22
	Türkçe	816	160	19
	İngilizce	801	168	20
	Müzik	190	54	28
	Bilgisayar	126	36	28
	Rehberlik	224	61	27
	Orta Ö. Mat.	297	37	12
	Felsefe	254	41	16
	İlk. Ö. Mat.	825	119	14
	Resim	342	—	—
	Fen Bilgisi	893	—	—
	Sosyal Bilgiler	931	—	—
	Beden Eğitimi	383	—	—
	Sınıf öğr. (Fiz-Kim-Biy.)	1600	—	—
	(Tarih-Coğrafya)	855	—	—
		490	—	—
	Toplam	9464	773	8.1
Cinsiyet	Erkek	5294	432	8.1
	Kız	4170	341	8.1
	Toplam	9464	773	8.1
Ö. Şekli	Birinci Öğretim	6402	547	8.5
	İkinci Öğretim	3062	226	7.3
	Toplam	9464	773	8.1
Sınıf	Birinci Sınıf	2181	401	18
	İkinci sınıf	2354	—	—
	Üçüncü sınıf	2450	—	—
	Dördüncü sınıf	2479	372	15
	Toplam	9464	773	8.1

Veri Toplama Aracı

Ders çalışma becerileri ile ilgili bilgiler, araştırmacılar tarafından hazırlanan 26 sorudan oluşan 5'li likert tipi anket formu ile toplanmıştır. Anket, motivasyon, zaman yönetimi ve sınav hazırlanma-sınav kaygısı olmak üzere toplam üç boyuttan meydana gelmiştir. Motivasyon boyutu, 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10 ve 11. sorulardan oluşmuştur. Motivasyon boyutunda alınabilecek puanlar 11 ile 55 arasında değişmektedir. Zaman yönetimi boyutu, 12,13,14,15,16,17 ve 18. sorulardan oluşmuştur. Zaman yönetimi boyutunda alınabilecek puanlar 7 ile 35 arasında değişmektedir. Sınav hazırlanma-sınav kaygısı boyutu, 19,20,21,22,23,24,25 ve 26. sorulardan oluşmuştur. Sınav hazırlanma-sınav kaygısı boyutunda alınabilecek puanlar 8 ile 40 arasında değişmektedir. Puanlar arttıkça her bir boyuta ilişkin beceri artmaktadır. Ayrıca tüm boyutlardan alınan puanların toplamından elde edilen ders çalışma becerisi toplam puanı arttıkça da ders çalışma becerisi olumlu yönde artmaktadır.

Ankete ilişkin, yapılan ön uygulamalar sonucunda güvenilirlik katsayısı 0.89 bulunmuştur. Son şekli verilen anket formu belirlenen örneklem grubuna uygulanmıştır.

Verilerin analizinde, yüzde, 't' testi ve varyans analizi teknikleri kullanılmış olup bu analizler bilgisayarda SPSS for Windows 10.00 Release paket istatistik programı ile yapılmıştır.

Bulgular

Araştırma grubunu oluşturan öğrencilerin, ders çalışma becerilerine sahip olma puanları, cinsiyet, ana bilim dalı, sınıf ve öğretim şekli değişkenleri açısından karşılaştırılmıştır.

1) Cinsiyet Açısından Ders Çalışma Becerilerine Sahip Olma ile İlgili Bulgular

Kız ve erkek öğrenciler arasında, “motivasyon”, “zaman yönetimi”, “sınavlara hazırlanma ve sınav kaygısı” ve “ders çalışma becerisi” toplam puanları açısından farklılık olup olmadığını belirlemek için t testi uygulanmış ve bulgular Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2. Cinsiyet değişkenine göre öğrencilerin ders çalışma becerilerine sahip olma puanları ile ilgili ortalama, standart sapma ve “t” değerleri

	Cinsiyet	\bar{x}	S.S.	t
Motivasyon becerileri	Erkek 1	35.78	6.90	0.03
	Kız 2	35.79	7.31	
Zaman yönetimi becerileri	Erkek	24.81	6.55	1.53
	Kız	24.06	6.82	
Sınavlara hazırlanma becerileri	Erkek	10.83	2.80	1.28
	Kız	11.09	2.84	
Ders çalışma becerisi toplam puanları	Erkek	71.42	12.31	0.61
	Kız	70.95	13.46	

S.D. = 771 $p > 0.05$ anlamsız
(1) n = 432 (2) n = 341

Tablo 2 incelendiğinde, kız ve erkek öğrenciler arasında, motivasyon, zaman yönetimi, sınavlara hazırlanma ve sınav kaygısının üstesinden gelebilme becerilerine sahip olma puan ortalamaları açısından bir farklılık olup olmadığına yönelik olarak yapılan t testi sonucu, bayan ve erkek öğrenciler arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık bulunmamıştır, ($t=0.03$, $t=1.53$, $t=1.23$, $t=0.61$, $p > 0.05$).

Bu bulgu, erkek öğrenciler ile bayan öğrencilerin ders çalışma becerileri ile ilgili olarak aralarında fark olmadığını göstermektedir.

2) Sınıf Faktörüne Göre Ders Çalışma Becerilerine Sahip Olma Puanları ile İlgili Bulgular

Birinci sınıf ve son sınıf öğrencilerinin, “motivasyon”, “zaman yönetimi”, “sınavlara hazırlanma ve sınav kaygısının üstesinden gelebilme” ve “ders çalışma becerisi toplam puanları” açısından aralarında fark olup olmadığını belirlemek için t testi uygulanmış ve bulgular Tablo 3’de verilmiştir

Tablo 3. Sınıf düzeyi açısından öğrencilerin ders becerilerine sahip olma puanlarına ilişkin ortalama, standart sapma ve 't' değerleri

	Sınıf	\bar{x}	S.S.	t
Motivasyon becerileri	1.sınıf1	35.35	7.35	1.743**
	4.sınıf 2	36.25	6.86	
Zaman yönetimi becerileri	1.sınıf	23.16	6.50	5.35*
	4.sınıf	25.71	6.69	
Sınavlara hazırlanma becerileri	1.sınıf	10.62	2.69	3.68*
	4.sınıf	11.36	2.92	
	4.sınıf	26.08	5.13	
Ders becerileri toplam puanları	1.sınıf	69.14	12.96	4.53*
	4.sınıf	73.33	12.62	

S.D.= 771
(1) n= 401 (2) n =372

(*) p<0.05 anlamlı
(**) p<0.10 anlamlı

Tablo 3 incelendiğinde, sınıf düzeyi açısından öğrenciler arasında, zaman yönetimi, sınavlara hazırlanma ve sınav kaygısının üstesinden gelebilme becerileri ile ders çalışma becerileri toplam puanlarına göre farklılık olup olmadığını belirlemeye yönelik olarak yapılan istatistiksel analizler sonucunda, son sınıf öğrencileri lehine anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Son sınıf öğrencilerinin ders çalışma becerilerine birinci sınıf öğrencilerinden daha fazla sahip oldukları görülmektedir.

Tablo incelenmeye devam edildiğinde, sınıf düzeyine göre öğrencilerin motivasyon becerileri açısından, son sınıf öğrencileri lehine anlamlı farklılık bulunmuştur. Yani son sınıf öğrencilerinin motivasyonla ilgili becerilere birinci sınıf öğrencilerinden daha fazla sahip oldukları saptanmıştır.

3) Öğretim Şekli Değişkenine Göre Ders Çalışma Becerilerine Sahip Olmaya İlişkin Bulgular

Birinci öğretim ve ikinci öğretim öğrencileri arasında, “motivasyon”, “zaman yönetimi”, “sınavlara hazırlanma ve sınav kaygısının üstesinden gelebilme” ve “ders çalışma becerisi toplam puanları” açısından farklılık olup olmadığını belirlemek için t testi uygulanmış ve bulgular Tablo 3’de verilmiştir.

Tablo 4. Öğretim şekli değişkenine göre ders çalışma becerilerine sahip olma puanlarına ilişkin aritmetik ortalama standart sapma ve 't' değerleri

	Öğretim şekli	\bar{x}	S.S	t
Motivasyon becerileri	I. Öğretim1	35.80	6.98	0.126
	II. Öğretim2	35.73	7.49	
Zaman yönetimi becerileri	I. Öğretim	24.69	6.62	1.93*
	II. Öğretim	23.66	6.88	
Sınavlara hazırlanma becerileri	I. Öğretim	11.07	2.80	1.49
	II. Öğretim	10.74	2.88	
Genel olarak ders becerileri	I. Öğretim	71.58	12.60	1.39
	II. Öğretim	70.15	13.76	

S.D. = 771
(1) n= 547 (2) n =226

(*) p<0.05 anlamlı

Örnekleme alınan öğrenciler arasında, öğrenim gördükleri öğretim şekline göre ders çalışma becerilerine sahip olma durumlarına ilişkin olarak yapılan istatistiksel analizler sonucunda, zaman yönetimi becerilerine sahip olma açısından gündüz öğrenim gören öğrenciler lehine istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık bulunurken (t=1.93, p<0.05) diğer becerilere sahip olma düzeyleri açısından anlamlı bir farklılık bulunmamıştır, (t=0.126, t= 1.49, t=1.39, p>0.05). Zaman yönetimi ile ilgili becerilere birinci öğretim öğrencilerinin ikinci

öğretim öğrencilerinden daha fazla sahip oldukları gözlenirken, diğer boyutlarda öğrenciler arasında fark olmadığı görülmektedir.

4) Öğrenim Görülen Anabilim Dallarında Açısından Ders Becerilerine Sahip Olma İle İlgili Bulgular

Tablo 5. Öğrenim görülen ana bilim dalına göre öğrencilerin ders çalışma becerilerine sahip olma puanlarına ilişkin aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri

	Ana Bilim dalı	\bar{x}	S.S
Motivasyon becerileri	İngilizce 1	34.35	6.95
	Türkçe 2	37.02	7.64
	Bilgisayar 3	35.02	6.91
	Okul öncesi 4	36.44	7.50
	Müzik 5	38.40	6.86
	Rehberlik 6	34.32	6.37
	İlk. Ö. Mat. 7	34.87	6.72
	Felsefe 8	36.82	6.46
	Orta Ö. Mat. 9	36.35	6.59
Zaman yönetimi becerileri	İngilizce	23.32	6.61
	Türkçe	25.21	6.67
	Bilgisayar	25.77	6.52
	Okul öncesi	24.12	7.01
	Müzik	24.68	6.92
	Rehberlik	24.00	6.91
	İlk. Ö. Mat.	22.49	6.30
	Felsefe	29.19	5.72
	Orta Ö. Mat.	26.05	5.04
Sınavlara hazırlanma ve sınav kaygısı	İngilizce	11.05	2.66
	Türkçe	11.24	2.90
	Bilgisayar	11.11	2.62
	Okul öncesi	10.83	2.93
	Müzik	10.70	2.91
	Rehberlik	11.04	3.04
	İlk. Ö. Mat.	10.31	2.77
	Felsefe	11.92	2.69
	Orta Ö. Mat.	11.10	2.66
Genel olarak ders çalışma becerileri	İngilizce	68.74	12.61
	Türkçe	73.48	12.52
	Bilgisayar	71.91	11.59
	Okul öncesi	71.40	14.61
	Müzik	73.79	13.28
	Rehberlik	69.37	12.78
	İlk. Mat	67.68	12.48
	Felsefe	77.95	11.24
	Orta Matematik	73.51	11.12

(1)n=168 (2)n=160 (3)n=36 (4)n=97 (5)n=54 (6)n=61 (7)n=119 (8)n=41 (9)n=37

Farklı anabilim dallarında öğrenim gören öğrencilerin, “motivasyon”, “zaman yönetimi”, “sınavlara hazırlanma ve sınav kaygısının üstesinden gelebilme” ve “ders çalışma becerisi toplam puanları” açısından aralarında farklılık olup olmadığını belirlemek için varyans analizi tekniği uygulanmış ve Tablo 4’de aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri ve Tablo 5’de varyans analizi sonuçları verilmiştir

Tablo 6. Öğrenim görülen ana bilim dalına göre öğrencilerin ders çalışma becerilerine sahip olma puanları arasındaki farklılıklara ilişkin varyans analizi değerleri

		Kareler toplamı	Serbestlik Derecesi	Ortalama Kare	F Değeri
Motivasyon becerileri	Gruplar arası	1307.421	8	163.42	3.289*
	Gruplar içi	37961.20	764	49.68	
	Toplam kareler	39268.629	772		
Zaman yönetimi	Gruplar arası	1865.85	8	43.127	5.40*
	Gruplar içi	32948.802	764	13.737	
	Toplam kareler	34814.657	772		
Sınavlara hazırlanma ve sınav kaygısı	Gruplar arası	109.898	8	13.737	1.731**
	Gruplar içi	6061.770	764	7.934	
	Toplam kareler	6171.669	772		
Toplam puan	Gruplar arası	5979.325	8	747.416	4.612*
	Gruplar içi	123804.1	764	162.047	
	Toplam kareler	129783.5	772		

(*) p<0.05

(**) p<0.10

Tablo 6 incelendiğinde, öğrenim görülen anabilim dallarına göre, ders becerilerine sahip olma puan ortalamaları açısından farklılığa ilişkin varyans analizi sonucu, “sınavlara hazırlanma ve sınav kaygısı”na ilişkin varyans değeri $F_{(8, 764)} = 1,731$, $p < 0.10$ ve “motivasyon becerileri”, “zaman yönetimi” ve “toplam puanlara” ilişkin varyans değerleri $F_{(8, 764)} = 3.289$, $F_{(8, 764)} = 5.400$, $F_{(8, 764)} = 4.612$, $p < 0.05$ önem düzeyinde anlamlı bulunmuştur. Bu bulgular, öğrencilerin ders becerilerinin, anabilim dallarına göre farklılaştığını göstermektedir.

Bu farklılığın hangi anabilim dallarındaki öğrencilerden kaynaklandığını belirlemek için LSD (Least Significant Difference / En Küçük Ortalama Fark) uygulanmış ve bulgular Tablo 6’da verilmiştir.

Tablo 7’deki bulgular incelendiğinde, motivasyon becerileri açısından, Müzik ve Türkçe anabilim dalı öğrencilerinin ortalamalar arası farkının diğer anabilim dallarından daha yüksek olduğu; zaman yönetimi ile ilgili ortaöğretim tezsiz yüksek lisans programında öğrenim gören, Matematik ve Felsefe anabilim dalı öğrencilerinin diğer anabilim dallarından olumlu yönde farklılaştığı; sınavlara hazırlanma-sınav kaygısı boyutlarında, ortaöğretim Felsefe ve Türkçe anabilim dalı öğrencilerinin diğer anabilim dalı öğrencilerinden olumlu yönde farklılaştığı; ders becerileri toplam puanları açısından da Müzik, Felsefe, Matematik ve Türkçe anabilim dalı öğrencilerinin diğer anabilim dalı öğrencilerinden daha yüksek puanlara sahip oldukları görülmektedir.

Tablo 7. Öğrenim görülen ana bilim dallarına göre öğrencilerin ders çalışma becerilerine sahip olma puanlarına ilişkin farklılıklar ile ilgili lsd testi bulguları

Ders çalışma becerileri alt boyutları	Ana Bilim dalları		Ortalamalar arası fark
Motivasyon	Türkçe	İngilizce	2.667*
	Okul öncesi	İngilizce	2.086*
	Müzik	İngilizce	4.050*
	Felsefe	İngilizce	2.472*
	Türkçe	Rehberlik	2.697*
	Türkçe	İlköğretim Mat.	2.151*
	Müzik	Bilgisayar Öğr.	3.37 *
	Müzik	Rehberlik	4.079*
	Müzik	İlköğretim Mat.	3.533*
	Zaman yönetimi	Türkçe	İngilizce
Bilgisayar Öğr.		İngilizce	2.450*
Felsefe		İngilizce	5.867*
Orta Öğr. Mat.		İngilizce	2.726*
Türkçe		İlköğretim Mat.	2.723*
Felsefe		Türkçe	3.976*
Bilgisayar Öğr.		İlköğretim Mat.	3.282*
Felsefe		Bilgisayar Öğr.	3.417*
Felsefe		Okul öncesi	5.071*
Müzik		İlköğretim Mat.	2.189*
Felsefe		Müzik	4.509*
Felsefe		Rehberlik	5.195*
Felsefe		İlköğretim Mat.	6.699*
Orta Öğr. Mat.		İlköğretim Mat.	3.558*
Orta Öğr. mat.		Felsefe	1.489*
Sınavlara hazırlanma ve sınav kaygısının üstesinden gelebilme	İngilizce	İlköğretim Mat.	0.748*
	Türkçe	İlköğretim Mat.	0.932*
	Felsefe	Okul öncesi	1.091*
	Felsefe	Müzik	1.223*
	Felsefe	İlköğretim Mat.	1.615*
Ders becerileri toplam puanları	Türkçe	İngilizce	4.743*
	Müzik	İngilizce	5.052*
	Felsefe	İngilizce	9.207*
	Orta Öğr. Mat.	İngilizce	4.769*
	Türkçe	Rehberlik	4.110*
	Türkçe	İlköğretim Mat.	5.806*
	Felsefe	Türkçe	4.463*
	Felsefe	Bilgisayar Öğr.	6.034*
	Okul öncesi	İlköğretim Mat.	3.720*
	Felsefe	Okul öncesi	6.549*
	Müzik	İlköğretim Mat.	6.115*
	Felsefe	Rehberlik	8.57*
	Felsefe	İlköğretim Mat.	10.270*
	Orta Öğr. Mat.	İlköğretim Mat.	5.832*

(*) p<0.05 anlamlı

5- Ders çalışma becerileri Boyutları Arasındaki İlişkilerle İlgili Bulgu

Öğrencilerin ders çalışma becerileri boyutları arasında ilişki olup olmadığına yönelik olarak korelasyon analizi yapılmış ve sonuçlar Tablo 7’de verilmiştir.

Tablo 8’deki veriler incelendiğinde, ders çalışma becerileri boyutları arasında ilişkilerin tamamının istatistiksel açıdan anlamlı ve pozitif olduğu (p<0.01) görülmektedir. Bu bulgular, öğrencilerin motivasyonları

artıkça, zamanı etkili biçimde kullanabilme ve sınavlara hazırlanabilme ve sınav kaygısı ile etkili biçimde başa çıkabilme becerisinin artmakta olduğunu göstermektedir.

Tablo 8. Ders çalışma becerileri boyutları arasındaki ilişkilerle ilgili korelasyon analizi ile ilgili bulgular

	1	2	3
1 Motivasyon	-		
2 Zaman yönetimi	0.388*	-	
3 Sınavlara hazırlanma ve sınav kaygısı	0.291*	0.402*	-

(*) P<0.01 anlamlı
n=773

Tartışma

Ders çalışma becerilerine sahip olma açısından kız ve erkek öğrenciler arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Kız ve erkeklerin ders çalışma becerisi açısından aynı düzeyde oldukları söylenebilir. Sınıf değişkenine göre, son sınıf öğrencilerinin ders çalışma becerilerinin, birinci sınıf öğrencilerinden daha yüksek olduğu görülmüştür. Bu durum, son sınıf öğrencilerinin mezun olma kaygılarından dolayı, ders çalışma becerisi yönünden olumlu yönde etkilendikleri ile açıklanabilir. Bunun yanı sıra son sınıf öğrencilerinin okul kültürünü daha iyi tanımış ve benimsemiş olabileceği faktörü de göz önünde bulundurulabilir.

Öğretim şekli değişkenine göre, öğrenciler arasında sadece zaman yönetimi boyutunda birinci öğretim öğrencileri lehine anlamlı farklılık bulunmuştur. İkinci öğretim öğrencilerinin, zamanlarını gündüz verimli kullanamadıkları ve bunun nedenlerinin saptanması gerektiği düşünülmektedir.

Öğrenim görülen ana bilim dalına göre de öğrenciler arasında farklılıklar bulunmuştur. Öğrenim görülen ana bilim dalları açısından bakıldığında, motivasyon boyutunda, Müzik ana bilim dalı öğrencilerinin diğer ana bilim dalı öğrencilerinden daha yüksek motivasyona sahip olduğu görülmektedir. Müzik ana bilim dalı öğrencilerinin bu ana bilim dalına özel yetenek sınavı sonucunda isteyerek gelmiş olmaları ve derslerin uygulamalı olması ve bu yüzden öğrencilerin düzenli çalışmak zorunda olmalarının bu sonuçların ortaya çıkmasında etkili olduğu söylenebilir. Ayrıca, ana bilim dalları açısından bu farklılıkların ortaya çıkmasında her ana bilim dalının kendine özgü yapısının olmasının etkili olduğu söylenebilir.

Zaman yönetimi konusunda da, orta öğretim tezsiz yüksek lisans Felsefe ve Matematik ana bilim dalı öğrencilerinin daha yüksek puana sahip olduğu görülmektedir.

Sınavlara hazırlanma ve sınav kaygısı boyutlarında da, orta öğretim tezsiz yüksek lisans Felsefe ve Matematik ana bilim dalı öğrencilerinin diğer ana bilim dalı öğrencilerinden daha iyi durumda oldukları görülmektedir. Ancak alınan puanlar alınabilecek en yüksek puanla karşılaştırıldığında tüm öğrencilerin bu konuda büyük sorunlar yaşadıkları ortaya çıkmıştır. Barbara (2003) tarafından yapılan bir araştırmada da öğrencilerin sınav kaygısı konusunda kendi düzeylerini düşük olarak değerlendirdikleri saptanmıştır. Öğrencilerin 'sınavlara bir gün önce çalışırım' sorusuna % 65 oranında katıldıkları görülmektedir. Öğrencilerin sınavlara bir gün kala çalışmaları, konuların yetişmemesine ve konuları eksik öğrenmelerine neden olduğu için sınav öncesi kaygı düzeyinin de yüksek çıkmasına neden olduğu düşünülebilir.

Ders çalışma becerileri boyutları arasında da pozitif yönde (p<0.01) anlamlı ilişkiler bulunmuştur.

Bulgular genel olarak değerlendirildiğinde öğrencilerin ders çalışma becerileri konusunda eksikliklerinin olduğu görülmektedir. Burada öğrencilere eğitimin ilk kademelerinden itibaren ders çalışma becerileri konusunda gerekli rehberlik faaliyetlerinin yapılması önerilebilir. Ayrıca öğrencilerin sınav kaygısını

gidermede yardımcı olabilecek olan, stresle başa çıkma seminerleri verilebilir. Bunun yanında üniversiteye yeni başlayan öğrencilere eğitsel rehberlik ile ilgili etkinliklerin yapılması da önerilebilir.

Kaynaklar

- Agnew, N. C.; Slate, J. R.; Jones, C. H. ve Agnew, D. M. (1993). Academic Behaviors as a Function of Academic Achievement, Locus of Control, and Motivational Orientation. *NACTA Journal*, 37, 24-27+
İnternette 21 Ocak 2003'de EBSCO veri tabanından (Academic Search Premier) alınmıştır:
<http://www.ebsco.com>.
- Atılğan, M. (1998). 'Üniversite Öğrencilerinin Ders Çalışma Alışkanlıklarıyla Akademik Başarılarının Karşılaştırılması'. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Baltaş A. (1994). Öğrenmede ve Sınavlarda Üstün Başarı. 9. basım. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Barbara, F. (2003). High School Students Education Academic Achievement. *American Secondary Education*, Vol. 31, 2, (8-19).
- Chung, O.; Yip M. (2002). Relation of Study Strategies to The Academic Performance of Hong Kong University Students. *Psychological Reports*, Vol. 90, 1, (338) 3.
- Efil, İ. (2000). Zaman Yönetimi. (Ed: L. Küçükahmet) Sınıf yönetimi. Ankara: Nobel Yayınları.
- Elliot, T. R.; Godshall, F. Shrout, J. R. ve Witty, T. E. (1990). Problem-solving Appraisal, Self-reported Study Habits, and Performance of Academically at-risk College Students. *Journal of Counseling Psychology*, 37, 203-207.
- Fidan, N. (1996). Okulda Öğrenme ve Öğretme. Ankara: Alkım Yayınları.
- Gençdoğan, B. (2002). 'Kasabada Yaşayan Lise Öğrencilerinin Üniversite Sınav Kaygısı Düzeylerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi'. İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi. Malatya, Cilt 3, sayı 4.
- Hancock, D. R. (2001). Effect of Test Anxiety and Evaluative Threat on Students' Achievement and Motivation. *The Journal of Educational Research*, 94, 284-290.
- Hedl, J. J., Jr. (1972). Test Anxiety: A Stage or Trait concept? Summary. In *Proceedings of the 80 th Annual Convention of the American Psychological Association*, 7 (pp. 503-504). Washington, DC: American Psychological Association. İnternette 17 Mart 2003'de EBSCO veri tabanından (Academic Search Premier) alınmıştır: <http://www.ebsco.com>.
- Hill, K. T. ve Wigfield, A. (1984). Test anxiety: A major educational problem and what can be done about it. *Elementary School Journal*, 85, 105-126.
- Jones, C. H.; Green, A. E.; Mahan, K. D.; ve Slate, J. R. (1993). College Students' Learning Styles, Academic Achievement, and Study Behaviors. *Louisiana Education Research Journal*, 19, 40-48.
- Jones, C. H.; Slate, J. R. ve Kyle, A. (1992). Study Skills of Teacher Education Students. *The Teacher Educator*, 28, 7-15.
- Jones, C. H.; Slate, J. R. ve Marini; I. (1995). Locus of Control Social Interdependence, Academic Preparation, Age Study Time, and The Study Skills of College Students. *Research in the Schools*, 2, 55-62.
- Jones, C. H.; Slate, J. R.; Mahan, K. D.; Green, A. E.; Marini, I. ve DeWater, B. K. (1994). Study Skills of College Studenta as a Function of Gender, Age, Class, and Grade Point Average. *Louisiana Education Research Journal*, 19, 60-74.

- Karapınar, S. (2000). 'Yabancı Dil Öğrenme Sürecinde Benlik Kavramı, Ders Çalışma Becerileri ve Başarı Arasındaki İlişkiler Üzerine Üniversite Düzeyinde Bir Araştırma. Ankara: Ortadoğu Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Kaya, D. (1995). 'Bir Türk Üniversitesinde Öğrencilerin Öğrenme Stratejileri Seçimi ve Akademik Başarı Arasındaki İlişki ve Öğrenme Stratejisi Seçimi ile İlgili Faktörler'. Yayımlanmamış Doktora Tezi. Ankara: Bilkent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Klejin, W. C.; van der Ploeg, H. M. ve Topman, R. M. (1994). Cognition, Study Habits, Test Anxiety, and Academic Performance. *Psychological Reports*, 75, 1219-1226.
- Küçükahmet, L. (2000). Öğretimde Planlama ve Değerlendirme. (11. Baskı). Ankara: Nobel Yayınları.
- Onwuegbuize, A. J.; Slate, J. R.; Swartz, R. A. (2001). Role of Study Skills in Graduate- Level Educational Research Courses. *Journal of Educational Research*. Vol.94, 4.
- Öncü, H. (2000). Motivasyon. (Ed: L. Küçükahmet) Sınıf yönetimi. Ankara: Nobel Yayınları.
- Rubenzler, R. L. (1988). Stress Management for the Learning disabled. Reston, VA: ERİC Clearinghouse on Handicapped and Gifted Children. İnternetten 28 Ocak 2003'de EBSCO veri tabanından (Academic Search Premier) alınmıştır: <http://www.ebsco.com>.
- Sarason, I. G. (1980). Test Anxiety: Theory, Research, and Applications. Hillsdale, N.J: Lawrence Erlbaum.
- Speilberger, C. D. ve VAGG, P. R. (Eds.). (1995). Test Anxiety: Theory, Assesment, and Treatment. Washington, DC: Taylor & Francis. İnternetten 28 Ocak 2003'de EBSCO veri tabanından (Academic Search Premier) alınmıştır: <http://www.ebsco.com>.
- Tan, H. (1992). Psikolojik Danışma ve Rehberlik. İstanbul: Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- Yılmaz, H. (1997). Rehberlik ve Psikolojik Danışma. Konya, Atlas Kitabevi.

EK

Sevgili öğrenciler;

Aşağıda bilimsel bir çalışmada kullanılmak üzere hazırlanmış, öğrencilerin ders çalışma becerileri ile ilgili çeşitli sorular bulunmaktadır. Vereceğiniz cevaplar çalışma haricinde hiçbir yerde kullanılmayacaktır. Sorulara içtenlikle verdiğiniz cevaplardan dolayı teşekkür ederim.

Bölümünüz/Anabilim Dalı:.....

Sınıfınız: () Birinci Öğretim () İkinci Öğretim

Cinsiyetiniz: () Bayan () Erkek

Lütfen aşağıda verilen ifadeleri okuduktan sonra, sorunun yanındaki ifadeye katılma derecenize göre Tamamen Katılıyorum (1) yönünden Hiç Katılmıyorum (5) yönüne doğru derecelendirerek işaretleyiniz.

(1) Tamamen Katılıyorum (5) Hiç Katılmıyorum

	1	2	3	4	5
Derse giderim ama dersi dinlemek yerine başka şeyler yaparım					
Dikkatim dağılmadan uzun süre oturup ders çalışmıyorum					
Çalışmaya başlayacağım zaman, kendimi çalışmayacak kadar yorgun hissediyorum					
TV, yada Müzik olmadan ders çalışmıyorum					
Ders çalışırken yanımda yiyecek bir şeyler bulunduruyorum					
Sevmediğim derslere karşı çalışma isteği duymuyorum					
Çoğunlukla uykumu tam olarak alamıyorum ve derse gittiğimde uyukluyorum					
Bazı zamanlar televizyon seyrederken veya odada birileri konuşurken ders çalışıyorum					
Yatak üzerinde uzanarak ders çalışmaktan hoşlanıyorum					
Kendi alanım dışındaki derslere (genel kültür vs.) çalışmaya önem vermiyorum					
Herhangi bir ders hakkında (Kolay bir ders, herkes geçiyor gibi) duygular edindiğim zaman o derse daha az çalışıyorum					
Sınavlara bir gün önce çalışmaya başlıyorum					
Ders ile ilgili çalışmalarımı belirli bir plan dahilinde yapmıyorum					
Dersle ilgili çalışmalarımı günün belirli saatlerinde değil farklı zamanlarda yapıyorum					
Bir başka derse geçmeden, diğer bir dersi bütünüyle tamamlamıyorum					
Bazı derslere o kadar çok zaman ayırıyorum ki diğer derslere zamanım kalmıyor					
Herhangi bir derse çalışırken konuyu öğrenmek için çok fazla zaman harcıyorum					
Zamanımı ders dışı etkinliklere (eğlence vs.) ayırırsam, ders çalışmak için zamanım kalmıyor, yada ders çalışmaya ayırırsam ders dışı etkinlikler için zamanım kalmıyor					
Sınavlarıma çalışıyorum ama sınava gittiğimde aklımda konuyla ilgili hiçbir şey kalmıyor					
Konuyu çok iyi bildiğimi düşündüğüm zamanlarda bile sınavlarda pek çok konu(nokta) aklıma gelmiyor					
Sınavlar art arda geldiği zaman önem vermediğim derslere daha az çalışıyorum					
Sınavın çok zor olacağını düşündüğüm dersim olduğu zaman diğer derslerin sınavlarına daha az çalışıyorum					
Sınavlarda başarılı olamama korkusu çalışmalarımı olumsuz yönde etkiliyor					
Birçok sınava, öğrendiklerimi sınav bitinceye kadar aklımda tutmak için çalışıyorum					
Sınav kağıdını elime aldığı zaman, sınav hakkında korkularım olduğu için başarılı olamıyorum					
Sınav tarihleri ilan edildiği zamanlar tedirgin oluyorum					

Summary

A SURVEY ON THE STUDY SKILLS OF UNIVERSITY STUDENTS

Erdal BAY* **M. Nur TUĞLUK**** **Başaran GENÇDOĞAN*****

This study was conducted to examine if there is a meaningful difference regarding the students motivation, time management, preparation for the examination and their score of examination anxiety management according to sex, classroom, education way and discipline variables. Depending on this condition, answers were explored for questions whether there are any differences of motivation, time management, exam preparation and skill of coping with their exam anxieties and their skill whole score study skills according to the students gender, class level, ways of instruction, the discipline studied in the Faculty of Education.

There were 9599 students who were educated at the Faculty of Education of Atatürk University between 2002 and 2003. The sample of this study consists of 773 freshmen and senior students from different disciplines.

The information about ability to study was gathered through a questionnaire, developed by researchers, which consists of 26 questions of the type five likert. The questionnaire consisted of three dimensions such as motivation, time management and exam preparation-exam anxiety. Data were analyzed using percentage, "t" test and the analysis of variance statistical techniques.

Among female and male students, as a result of the t-test based on the students' average scores of motivation and such skills as time management, exam preparation, and exam anxiety-management which was made to test whether there was difference, there was not any statistical difference ($t= 0.03$, $t= 0.61$, $p> 0.05$). Based on this finding, it can be stated that both female and male students had the same scores regarding study skills.

Between freshmen and senior class students, difference was found in the motivation dimension to the favour of the seniors ($t= 5.35$, $t= 3.68$, $t= 4.53$, $p<0.05$). It was said that the senior class students had more skill to study than the others.

Among students in the sample, as a result of the analyses of statistical test for their study skills in relation to their disciplines, significant difference was found with respect to their time management skills to the favor of the daytime students ($t= 1.93$, $p<0.05$). However, there was no difference regarding their other skills ($t=0.126$, $t=1.49$, $t=1.39$, $p>0.05$). Related to their time management, it was noticed that the daytime students had more abilities than the evening class students. In the other dimension, all students had the same scores.

As regards their disciplines, the results of variable analysis of differences of their scores for study skills were significant: the variance values for overall score for motivation skills, time management and total score were $F=1.731$, $p<0.10$, and the variance values for overall score for motivation skills, time management and total score were $F=3.289$, $F=5.400$, $F=4.612$, $p<0.05$. These findings showed that the student's study skills varied depending on their disciplines.

Address for Correspondence: * Arş.Gör., Atatürk Üniversitesi K.K. Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, EPÖ ABD. ** Arş. Gör., Atatürk Üniversitesi K.K. Eğitim Fakültesi, İlköğretim Bölümü, Okul Öncesi ABD. *** Yar. Doç. Dr., Atatürk Üniversitesi K.K. Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, PDR ABD.

LSD test (Least Significant Difference) was conducted to understand which discipline(s) is \ are the resource of this difference.

When these findings were examined, as regards the motivation skills the scores students of the Music and Turkish departments were higher than the scores of those of the other departments. As for the time-management Mathematics and Philosophy students in the mathematic (without thesis) in secondary education showed positive significance compared with students of other departments. As for the exam preparation an exam anxiety, Philosophy an Turkish (Secondary School education) students were better, finally as regards total scores Music, Philosophy, Mathematics and Turkish Language students were better than those from other departments.

The reason for the seniors' superiority to the freshmen was the positive influence of their anxiety about the expected graduation as well as their adaptation to the conditions of their school.

Depending on they were daytime or evening class students, the reason for the latter's better time management was that the former's hours were 17.00-22.00 and they could not make use of their time productively.

The reason for, the difference depending on the discipline was the different structure of each and every department.